

การยกระดับและพัฒนาการผลิตลำไย จังหวัดลำพูน ให้ได้คุณภาพมาตรฐานและสร้างมูลค่าเพิ่ม สู่การพัฒนาที่ยั่งยืน ด้วย BCG MODEL

1. หลักการและเหตุผล

พัฒนาระบบการผลิตลำไยลำพูนให้มีคุณภาพและได้มาตรฐานตามความต้องการของตลาดทั้งในและต่างประเทศ เกษตรกรสามารถผลิตสินค้าลำไยให้มีคุณภาพมาตรฐาน มุ่งเน้นการทำการเกษตรที่ยั่งยืน ใช้กลไกการขับเคลื่อนร่วมกับหน่วยงานทุกภาคส่วนในระดับพื้นที่ เกิดกระบวนการเชื่อมโยงการดำเนินงานทั้งระบบ ให้มีการบริหารจัดการการผลิตตลอดห่วงโซ่อุปทาน (Supply chain) ตั้งแต่ต้นทาง กลางทาง และปลายทาง ทำให้ผู้บริโภคได้บริโภคสินค้าเกษตรปลอดภัย ส่งเสริมให้เกษตรกรมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น มีความมั่นคงด้านอาชีพ ด้วย BCG Model"

2. วัตถุประสงค์

- 1) เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตลำไยให้มีคุณภาพตรงความต้องการของตลาด
- 2) สร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลผลิตสินค้าลำไย
- 3) ส่งเสริมการประชาสัมพันธ์ เพิ่มช่องทางการจำหน่ายผลผลิต และผลิตภัณฑ์จากลำไย

3. กระบวนการทำงาน

- 1.ชี้แจงทำความเข้าใจ เตรียมทีมงาน สร้างการรับรู้/ความเข้าใจแก่บุคลากรจังหวัดและอำเภอ
- 2.จัดทำแผนปฏิบัติงานขับเคลื่อนการดำเนินงานในพื้นที่
- 3.ขับเคลื่อนกิจกรรมตามแผนปฏิบัติงาน ร่วมกับหน่วยงานบูรณาการ
-เสริมองค์ความรู้ -สนับสนุนปัจจัยการผลิต
- 4.ติดตามความก้าวหน้าผลการขับเคลื่อนงาน
- 5.สรุปผลการดำเนินงานการขับเคลื่อนงาน
- 6.ประชาสัมพันธ์ ขยายผล

4. หน่วยงานบูรณาการ

มหาวิทยาลัยแม่โจ้ สถาบันพัฒนาที่ดินลำพูน ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเกษตรจังหวัดลำพูน (เกษตรที่สูง) ศูนย์ขยายพันธุ์พืชที่ 8 จังหวัดลำพูน ศูนย์ส่งเสริมเทคโนโลยีการเกษตรด้านอารักขาพืช จังหวัดเชียงใหม่ ศูนย์ส่งเสริมเทคโนโลยีการเกษตรด้านแมลงเศรษฐกิจ จังหวัดเชียงใหม่ สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ 1 มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ บริษัทประชานิยไทย หน่วยงานภาคอื่นๆ สำนักงานพลังงานจังหวัดลำพูน สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดลำพูน สำนักงานพาณิชย์จังหวัดลำพูน สำนักงานสหกรณ์จังหวัดลำพูน สำนักงานท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดลำพูน

5. แหล่งงบประมาณ

- 1) งบประมาณส่งเสริมการเกษตร
- 2) งบพัฒนาจังหวัดลำพูน
- 3) งบพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1
- 4) งบประมาณจากแหล่งอื่น ๆ

6. ผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้น (Output/Outcome)

ผลผลิต (Output) :

- 1) ผลผลิตลำไยมีคุณภาพเพิ่มขึ้น
- 2) มีผลิตภัณฑ์แปรรูปจากลำไยเพิ่มขึ้น
- 3) มีช่องทางการจำหน่ายผลผลิตลำไยและผลิตภัณฑ์แปรรูปเพิ่มขึ้น

ผลลัพธ์ (Outcome) :

- เกษตรกรมีการบริหารจัดการร่วมกันนำไปสู่การพัฒนาการบริหารจัดการที่ดี ลดต้นทุนการผลิต เพิ่มคุณภาพผลผลิต สอดคล้องกับความต้องการของตลาด เพิ่มศักยภาพในการแข่งขันได้

เป้าหมาย

1. สัดส่วนผลผลิตลำไยเกรด AA เพิ่มขึ้น เป็นร้อยละ 30
2. พื้นที่ปลูกลำไยได้รับการรับรองมาตรฐาน GAP เพิ่มขึ้น เป็น ร้อยละ 35
3. ผลผลิตลำไยนอกฤดูเพิ่มขึ้น เป็นร้อยละ 35
4. มีผลิตภัณฑ์แปรรูปจากลำไยเพิ่มขึ้น ไม่น้อยกว่า 2 ผลิตภัณฑ์
5. มีช่องทางการตลาดเพิ่มขึ้น ไม่น้อยกว่า 2 ช่องทาง

สถานการณ์ลำไย จังหวัดลำพูน ปี 2565/66

ระดับจังหวัด

การผลิต

	รวม
เนื้อที่เพาะปลูก (ไร่)	367,943
ผลผลิตรวม (ตัน) ปี 2565	366,807
ผลผลิตรวม (ตัน) ปี 2566	367,692
ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ (กก./ไร่)	1,059
ต้นทุนการผลิต (บาท/ไร่)	14,216.94

พันธุ์ที่นิยมปลูกในพื้นที่

1) อีตดอ 2) เบี้ยวเขียว 3)

เกษตรกร

- เกษตรกร54,535..... ราย (ทบก.)
- กลุ่มแปลงใหญ่60..... แปลง สมาชิก3,200.... ราย
- วิสาหกิจชุมชน181.... แห่ง สมาชิก>1,309..... ราย เครือข่ายวิสาหกิจชุมชน 2 เครือข่าย
- Smart Farmer ทั้งหมดของจังหวัดลำพูน...34,299..... ราย Young Smart Farmer.....143..... ราย

แหล่งเรียนรู้ของจังหวัด/Best Practice

- ชื่อแหล่งเรียนรู้...ศพก.อำเภอเวียงหนองล่อง จังหวัดลำพูน.....
- จุดเด่น ประธาน ศพก. ได้รับรางวัลสาขา GAP ดีเด่นระดับประเทศ ปี 2560 และเกษตรกรทำสวนดีเด่นระดับประเทศ ปี 2563 โดยใช้ภูมิปัญญาผสมผสานกับเทคโนโลยีนวัตกรรมในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตลำไย เช่น การออกแบบเครื่องตัดแต่งกิ่งลำไยเพื่อการบริหารจัดการโรคแมลงและเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตลำไย

- ชื่อแหล่งเรียนรู้ วิสาหกิจชุมชนแปลงใหญ่ลำไยตำบลป่าซาง
- จุดเด่น เป็นต้นแบบเรียนรู้ BCG Model ลำไย มีการดำเนินกิจกรรมทั้งการผลิต แปรรูป และศูนย์จำหน่าย ครบวงจร

ราคา

ปี 2565 ราคาเฉลี่ย16.50..... บาท/กก. ปี 2566 ราคาเฉลี่ย 17.75 บาท/กก.

มาตรฐาน

- มาตรฐาน GAP (มิ.ย.66) 19,857 ราย 102,403.67 ไร่
- (7เม.ย.66) 14,649 ราย 103,016.53 ไร่
- ตุลาคม 2565 102,594.28 ไร่
- ตุลาคม 2564 52,616.52 ไร่

แหล่งรับซื้อ/เครือข่ายการตลาดในพื้นที่

- ในประเทศ ร้อยละ 15..... ปริมาณ55,021.05..... ตัน
- ต่างประเทศ ร้อยละ 85..... ปริมาณ311,785.95..... ตัน
- ปริมาณ ตัน

ลักษณะการจำหน่ายผลผลิต

- ลำไยสด ร้อยละ 55.6 แบ่งเป็นในประเทศ ร้อยละ 12.7 ต่างประเทศ ร้อยละ 42.9
- ลำไยแปรรูป ร้อยละ 44.4
- โดยแปรรูปเป็น 1) อบแห้งสีทอง ร้อยละ 7 2) อบแห้งทั้งเปลือก ร้อยละ 37.8 3) แปรรูปแบบอื่น ๆ ร้อยละ 1.8

ปัญหา/อุปสรรคสำคัญ

- การวางแผนการผลิตให้มีผลผลิตทั้งปี และการทำลำไยมาตรฐาน GAP/อินทรีย์ ลูกโตเกรดพรีเมียม
- ทุนในการขอรับรองมาตรฐาน ออย. และความเชื่อมั่นในราคาสินค้าหลังได้ ออย.
- ความเข้มงวดในการใช้ใบรับรองมาตรฐาน GAP หรือการควบคุมการปลอมแปลงรับรอง GAP

การดำเนินงานตามแนวทาง BCG Model ด้านการเกษตร

สินค้า ลำไย

จังหวัดลำพูน

Model	ผลการดำเนินงานตามแนวทาง BCG Model (ที่ดำเนินการไปแล้ว) (Output Outcome)	Pain point (ปัญหา) จากการวิเคราะห์ตามแนวทาง BCG Model	ผลการดำเนินงานที่เกิดขึ้นระหว่าง พ.ศ. 2565-2566 (แก้ Pain point) (Output Outcome)	ความต้องการ (เพิ่มเติม)
B	1) สร้างมูลค่า 6,052,315,500 ล้านบาท	1) เกษตรกรไม่มั่นใจในการตัดแต่งข้อผล เพื่อทำลำไยลูกโตเกรด AA 2) เกษตรกรขาดความรู้และต้นแบบในการตัดแต่งกิ่งและข้อผลลำไย	1) ให้ความรู้และฝึกทักษะในการตัดแต่งกิ่งและข้อผลลำไยแก่เกษตรกร จำนวน 510 ราย 2) มีเกษตรกรต้นแบบจังหวัดลำพูน ได้รับรางวัลเกษตรกรดีเด่น สาขาพืชสวน (ลำไย) 1 ราย 3) มีแหล่งเรียนรู้ด้านการตัดแต่งกิ่งและข้อผลลำไย จำนวน 8 แห่ง	
C	1) มีวิสาหกิจชุมชนแปรรูปเมล็ดลำไย จำนวน 3 แห่ง 29 ราย -วสช.ศึกษาพัฒนาเกษตรครบวงจร -วสช.NANA HERB -วสช.กลุ่มแปรรูปสมุนไพรไทยบ้านหลุก	1) การแปรรูปเมล็ดลำไยเป็นเวชภัณฑ์ต้องมาจากลำไยอินทรีย์	มีการแปรรูปเมล็ดลำไยได้ 7 ผลิตภัณฑ์ ได้แก่ ยาหม่องลำไย, บาล์มลำไย, น้ำมันลำไย, ครีมลำไยทาหน้า, ครีมลำไยทาผิว, สบู่ลำไย และเซรั่มลำไย(อยู่ระหว่างการผลิต)	1) การนำใบและเปลือกลำไยไปใช้ประโยชน์เพื่อการบรรจุภัณฑ์ และ ภาชนะ รักษาโลก
G	1) มีลำไย GAP จำนวน 103,016.53 ไร่ 2) มีลำไย GI ประมาณ 5 ไร่ 3) มีลำไยอินทรีย์ 4 ไร่ 4) มีวิสาหกิจชุมชนเลี้ยงผึ้งในสวนลำไย 12 แห่ง สมาชิก 161 ราย	1) แรงจูงใจในการทำลำไย GAP/ลำไยอินทรีย์ 2) ที่ดินไม่มีเอกสารสิทธิ์ ไม่สามารถขอรับรองมาตรฐาน GAP ได้	1) ได้รับรองมาตรฐาน GAP ลำไยเพิ่มขึ้น 50,400.01 ไร่	1) สิทธิประโยชน์อย่างเป็นรูปธรรมให้แก่เกษตรกรที่ได้ GAP/GI/อินทรีย์ โดยเฉพาะเรื่องราคาที่ต้องแตกต่างจากลำไยทั่วไป และช่องทางตลาดพิเศษ

หมายเหตุ คำอธิบายตาราง และตัวอย่างอยู่ในหน้าถัดไป